

Исидор Никифорович Барахов оџо сааһа.

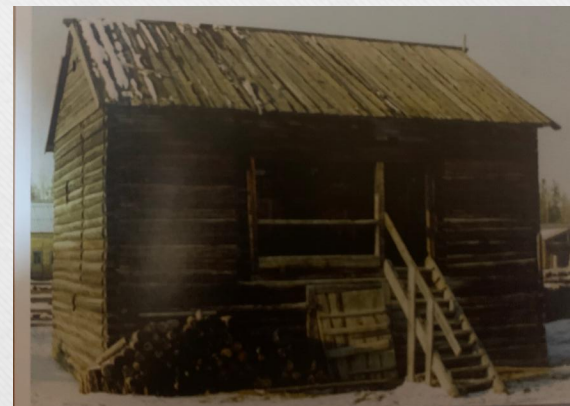
- Үөһээ Бүлүү улууһугар,
Харбалаах нэһилиэгэр
орто баай дьийэ кэргэнигэр
1898 сыллаахха кыһын
ортото ааһыыта, тымныы
бастакы муоһа тууллуута,
олунньу 12 күнүгэр уол
оџо төрөөбүт

Харбалаах нэһилиэгэр И.Н.Барахов
төрөөбүт уонна олорбут дьиэтэ

Абатын ампаара

Олунньу 12 күнүгэр уол оҕо төрөөтүн үс хоммутун кэnnэ түүлээххэ суулаан, хотон ханас түннүгүнэн Өлөөнө аймахтарыгар Баһылай

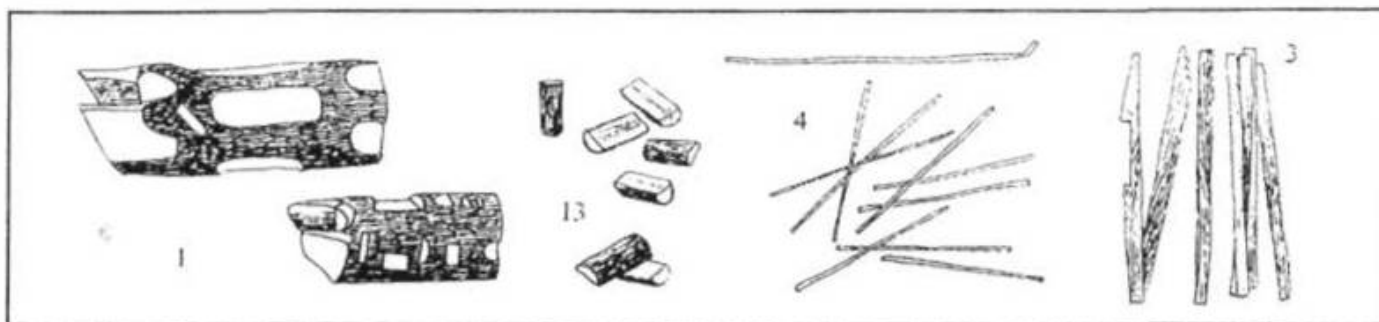
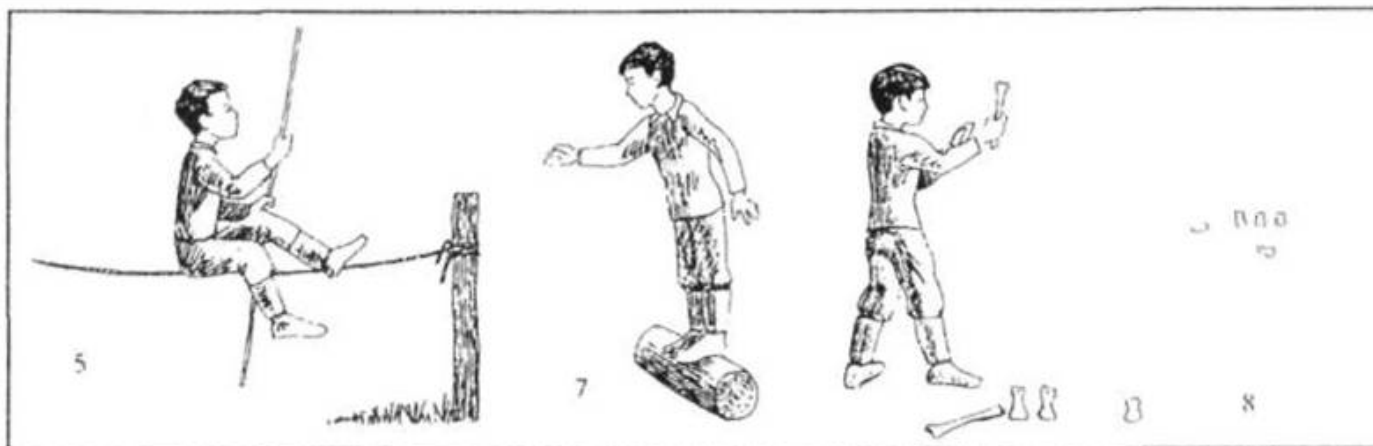
Ньаҕабыһыттарга (Чэччэйдэргэ) куоттарбыттар

Исидор диэн аат суолтата

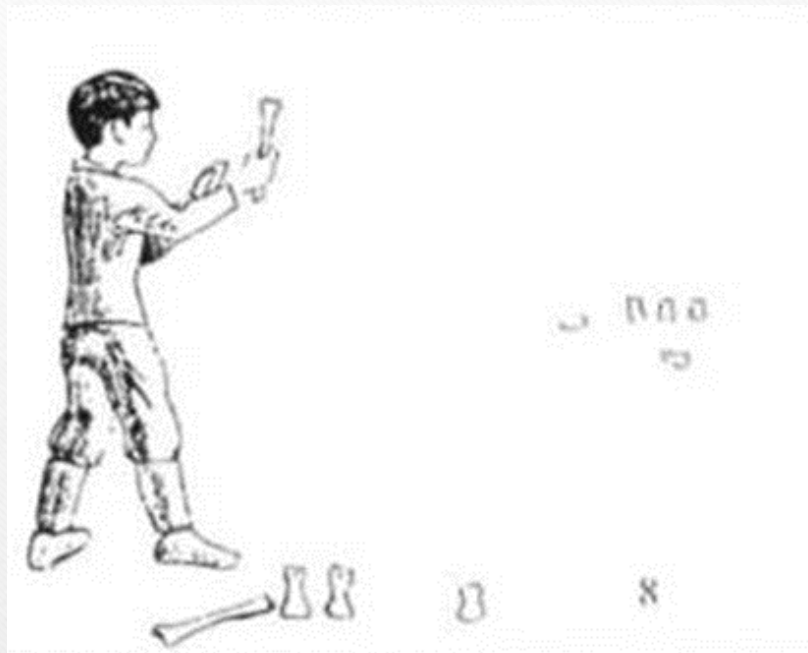
- Ол бириэмэбэ ийэлээх аҕата аҕабыыкка уол оҕо «турбатын» туһунан кэпсээбиттэригэр аҕабыыт оҕону Исидор диэн аатынан сүрэхтээбит. Исидор диэн аат «Исида» диэн Египет таңаратын аатыттан төрүттэммит тыл эбит.

- Имя Исидор произошло от греческого имени Исидорос, означающее «дар Исиды». Это имя, в свою очередь, образовалось от двух слов «Исис» (имя древнеегипетской богини плодородия Исиды или Изиды) и «дорон» («дар, подарок»). Имя Исидор православное, католическое, греческое.

1. Мас ынах — деревянные игрушки.
3. Хабылык — игра, состоящая в подбрасывании и подхватывании палочек.
4. Тырыынка — лучина, лучинки.
5. Халбас хара аты миинии — уметь садиться верхом на резвого черного коня.
7. Бэһирик сүүрдүү — катание на чурке.
8. Бэрбээкэйинэн оонньуу — игра в бабки.
13. Тыксаан — взаимные щелчки (при игре в щелчки).

Бэрбээкэйинэн ооньуу —бу ооньуу «крокет» ооньууга майгынныр. Мас кыра хардафастар оннугар сахалар ынах туйабын унуохтарынан оньбуулар этэ. Тимирдээх урафастарын (палкаларын) оннугар, урафастарыгар буор симэн бырафаллара. Ооньуу булугас өйу уонна күүстээх илиилээх буоларга үөрэтэр.

Кыыл-сүөһү унуоҕуттан, тирииттэн ооннуурдар.

- Өбүгэлэрбит булдунаан аһаантаннан оlorбуттара, араас булт унуоҕун оҕо бэйэтэ араастаан онорон көрөн оонньуур оносторо. Кус баттаҕа сүөһүлэр, кутурук унуоҕа дьоннор буолаллара. Кус көхсун унуоҕун –ынах, куобах төбөтүнэн аттаах киһи гынан оонньууллара.

Бу оонньуур модьу талах
лабааларыттан оноһуулар.
Оонньуу олус судургу.
Өбүгэлэрбит сүөһү ийтиитинэн
дьарыктаммыттара, хас биирдии
ыал ынахтааҕа. Улахан дьон
тугунан дьарыктаналларын
оҕолор ону үтүктэллэр этэ.

- Туос ынахтар. Өбүгэлэрбит туостан оҕолоругар ынахтары онгороллоро . Ол туос ынахтарынан маннык оонньуулар . Бу оонньууга икки киһи онньуур . Биирдии киһиэхэ биирдии туос ынахтаахтар . Ынахтарын аатын этэллэр . Остуолга тардыллыбыт сурааһынна утарыта туруораллар . Хамаанда бэрилиннэбинэ ынахтарын үрэллэр . Сурааһынтан таһаарбыт киһи ынаҕа кыайар . Бу оонньууга ким уһун тыыннаах кыайар . Бу оонньуу оҕо доруобуйатыгар тынгата сайдарыгар көмөлөһөрө .

- Хабылык XVI уйэбэ өбүгэлэрбит киэһэ аайы алаастарынан бэйэ – бэйэлэрин ынырсан ооньбууллара. Хабылык хабарга үксүгэр икки буолан, ардыгар элбэх буолан ооньбууллар. Хабааччы хабылыгы барытын биир ытыһыгар сааһылаан мунньар уонна сэрэнэн үөһээ өрө быраҕар, хабылык остуолга туһуон иннинэ илиитин көхсүн тоһуйан биэрэр. Или көхсүгэр хас хабылык баарынан эмиэ үөһээ быраһан баран, түһүүтүгэр ытыһынан хабан ылар. Хаппыт хабылыгын остуолга иккилии быраҕар, паарата суох хабылыгы ылар. Элбэх хабылыктаах киһи кыайар.

Сайын бэйэтэ санаатыгтан араас үөһнэри,
сибэккилэри хомуйан, гербарий онорон, оскуолатыгар
биэрбит этэ.

Энэтэ Бараах Уйбаан улахан
сиэнин олус таптыыра. Булт
кистэлэнгэр, айылба
абыланар таптыыр сиэнин
үөрэтэрэ, этигэр- сиенигэр
ингэринэригэр тапталы
инэрэрэ.

"Пожалейте, детки,
Не губите нас,
Садик ваш спасем
От червей, букашек"

Исидэр Бараахабы саха саарыннара үөрэппиттэрэ:

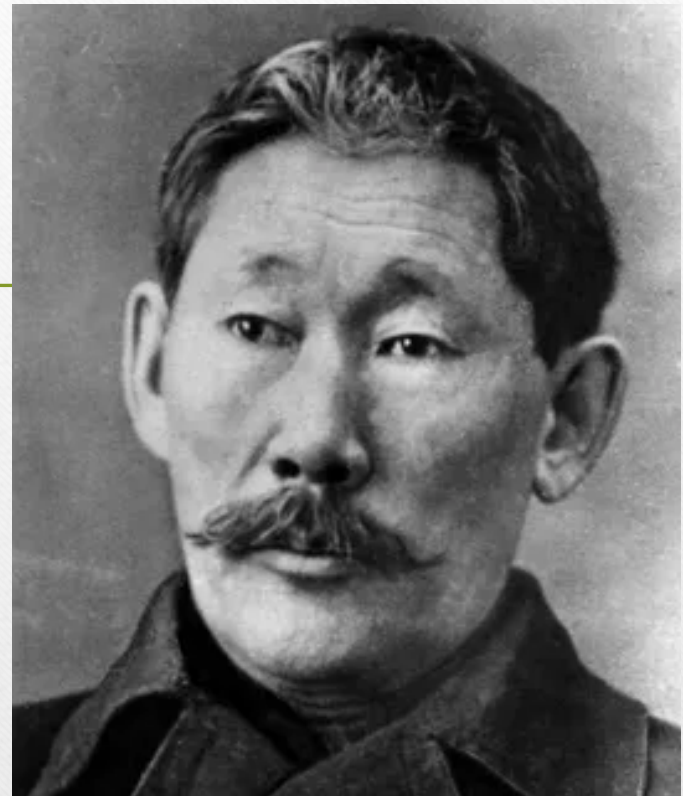

- Кини бастакы учуутала Монастырев Василий Григорьевич үчүгэй учуутал эрэ буолбакка, тыа уолугар билиигэ-көрүүгэ тардыһарга, киһи быһыытынан дьону таптыырга, көнүлгэ тардыһарга үөрэппитэ.

Алексей Елисеевич
Кулаковской –
Өксөкүлээх Өлөксөй

- Саха литературатын төрүттээччитэ математикаҕа уонна физикаҕа үөрэппитэ.

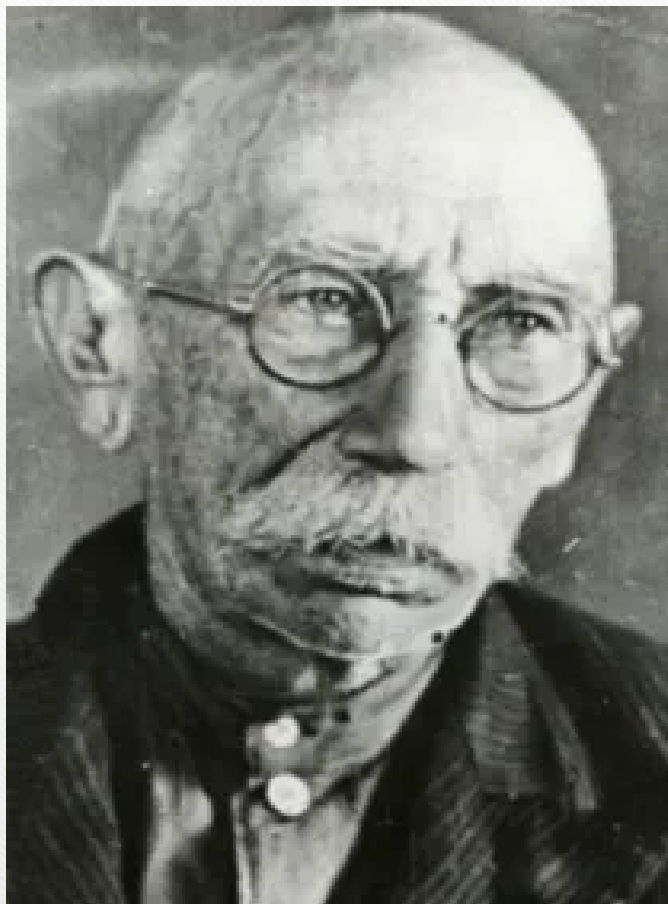

Семен Андреевич Новгородов

- Сахаттан бастакы учуонай-лингвист
- нуучча тылыгар үөрэппитэ.

Петр Хрисанфович Староватов

- Кыраайы үөрэтиигэ улахан кылааты инэрбитэ.

Марк Николаевич Жирков

- Музыкаҕа саха бастакы композитора үөрэппитэ.

